Lyhyesti sanottuna

Suomen talous toipuu vähitellen äkkijarrutuksesta

Suomen talous | 09.06.2020

Suomen talous supistuu rajusti koronapandemian vuoksi. Bruttokansantuote pienenee tänä vuonna noin 7 prosenttia. Kahtena seuraavana vuonna talous kasvaa noin 3 prosenttia. Ennusteeseen liittyy poikkeuksellisen suurta epävarmuutta. Talouden supistuminen voi tänä vuonna jäädä 5 prosenttiin tai syventyä jopa 11 prosenttiin riippuen siitä, miten epidemiatilanne Suomessa ja maailmalla etenee ja miten sitä onnistutaan hallitsemaan. Epidemian hallinnan onnistumisesta riippuu myös se, kuinka nopeasti talous toipuu. Pysyviltä tuotantotappioilta ei todennäköisesti vältytä, mutta talouspolitiikalla voidaan vaikuttaa niiden kokoon.

Maailmantalous ajautuu taantumaan kuluvana vuonna, ja Suomen tärkeimpien kauppa-kumppanien taloudet kärsivät merkittävästi koronapandemiasta. Suomelle tärkeitä kauppakumppaneita ovat mm. euroalue, Ruotsi, Yhdysvallat ja Kiina. Tämä tarkoittaa sitä, että nämä maat eivät lähivuosina osta suomalaisten yritysten tarjoamia tavaroita ja palveluita aiempaan tapaan. Suomen talousnäkymiä kotimaassa synkentävät myös käyttöön otetut rajoitustoimet sekä suomalaisten kotitalouksien ja yritysten heikentynyt luottamus. Maailmantalouden toipuminen riippuu keskeisesti siitä, miten virus saadaan hallintaan eri puolilla maailmaa ja kuinka kauan rajoitustoimenpiteitä joudutaan jatkamaan. Huoli taloudesta ja

terveydestä jarruttaa kulutuksen ja investointien kasvua rajoitustoimien päättymisen jälkeenkin.

Ennusteessa oletetaan, että koronakriisin akuutti vaihe väistyy ensi vuoden aikana, kun virukseen löydetään rokote tai toimiva hoitomuoto. Sen jälkeen talous alkaa hitaasti elpyä yksityisen kulutuksen johdolla, koska kotitaloudet uskaltavat jälleen kuluttaa ja työttömyys hieman hellittää.

Vaikka kansainvälinen talous alkaa vähitellen toipua, Suomen vienti kasvaa hitaasti. Tämä johtuu siitä, että koronakriisin takia muissa maissa yritykset investoivat nyt vähän ja Suomen vienti niihin on investoinneissa tarvittavia teollisuuden tuotteita, kuten koneiden osia. Vientinäkymiä vaimentaa myös Suomen jonkin verran heikkenevä kustannuskilpailukyky. Kustannuskilpailukyvyllä tarkoitetaan sitä, miten kotimaisen tuotannon kustannukset ja kannattavuus kehittyvät suhteessa muihin maihin.

Koronapandemia vahingoittaa Suomen taloutta pysyvästi, koska kaikki yritykset eivät selviä syvästä taantumasta ja osa työpaikkojen menetyksistä jää pysyväksi. Työllisyys heikkenee taantumassa selvästi vähemmän kuin 1990-luvun lamassa, mutta hieman enemmän kuin finanssikriisissä noin kymmenen vuotta sitten. Kaikki työpaikkansa menettäneet eivät löydä uutta työpaikkaa, joten työllisyys toipuu vain osittain vuonna 2022.

Suomen julkinen talous oli alijäämäinen jo ennen koronakriisiä. Valtion ja kuntien tulot eivät siis riitä kaikkiin menoihin. Kriisin vuoksi julkisen talouden alijäämä syvenee entisestään ja velka kasvaa lyhyessä ajassa ennätyksellisen paljon. Julkinen velka kasvaa aiempaa enemmän, koska koronakriisin takia verotulot pienenevät ja muun muassa työttömyyden hoitomenot kasvavat. Lisäksi julkisen talouden tilannetta heikentävät hallitusohjelmassa jo ennen koronakriisiä sovitut menolisäykset. Vuonna 2022 velka suhteessa bruttokansantuotteeseen lähenee jo 75:tä prosenttia ja kasvaa sen jälkeenkin. Velkasuhde kasvaa näin ollen suuremmaksi kuin koskaan aiemmin euroaikana tai 90-luvun lamassa.

Asiasanat

ennuste, korona, talousennuste, talouskasvu, talousnäkymät